

Regionális fejlődés: egy fontos lépés a nyugat-balkáni országok EU-tagsága felé

2005 decembere fontos mérföldkövet jelentett Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságának az Európai Unióhoz való csatlakozása útján: az Európai Tanács ekkor minősítette „tagjelölt orszaggá”. Ez mintegy előrevetítette az ország által azóta elért eredményeket, és új kapukat nyitott számára azáltal, hogy hozzáférést biztosított az előcsatlakozási támogatási eszköz mind az öt alkotóeleméhez. Az ország számára így megnyílt a lehetőség az előtt, hogy 2007-től kezdődően – mint a regionális politikába szereplője – aktívan részt vegyen saját jövője építésében.

Victor da Fonseca

Útépítési munkák Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban.

Az előcsatlakozási támogatási eszköz – a strukturális alapok és a Kohéziós Alap mintájára működő – regionális fejlesztési alkotóelemének keretében Macedónia volt Jugoszláv Köztársaság kidolgozott egy stratégiai dokumentumot. Ez az anyag egy olyan operatív program kiegészítése volt, melyben a jelenlegi 27 uniós tagállam mintájára meghatározták az ország szükségleteit és prioritásait.

Ez a stratégiai, illetve ágazati tervezés lehetőséget nyújtott a nemzeti hatóságok számára, hogy a civil társadalommal együttműködésben felelősséget vállaljanak az ország társadalmi és gazdasági fejlődéséért.

A regionális fejlesztési operatív program egyik legfőbb célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődéshez és az ország regionális integrációjához a Nyugat-Balkánon. A közösségi támogatás elsőként a közlekedési és a környezetvédelmi ágazatba összpontosul, a regionális versenyképesség várhatóan csak 2010 után kerül be a prioritások közé.

Az európai alapok felhasználásának irányítását és felügyeletét ellátó közigazgatási struktúra kiépítésén túl a nemzeti hatóságok jelenleg két, az említett OP keretében támogatott nagyszabású projekt megvalósításán dolgoznak. Ezek a projektek remek kísérleti terepnek bizonyulnak az ország számára, mivel számos területen és igen széles körben igénylik az uniós normák alkalmazását: a környezetvédelmi hatástanulmányoktól az adományok koordinációjáig.

Az első nagyszabású projekt egy új autópálya-szakasz építéséhez kapcsolódik, Demir Kapja és Smokvica között. Ez a szakasz a Salzburtól Thessalonikiig vezető X. páneurópai közlekedési folyosó részét fogja képezni, tovább növelve ezáltal az ország nyitottságát, amely nélkül elképzelhetetlen a regionális integráció. A projekt 155 millió eurós költségvetése egyrészt az EU-tól, másrészt Görögországtól (adomány formájában), az Európai Beruházási Banktól (kölcsön formájában) és az államtól kapott összegekből tevődik össze.

A második projekt eredményeképpen Prilep városának 75 000 lakója jut majd megbízható szennyvízcsatorna- és szennyvíztisztító rendszerhez. Artézi vizeinek és a biodiverzitásnak köszönhetően az ország a régió egyik fő természeti kincsestára. A kezeletlen háztartási, városi és ipari szennyvizek által okozott szennyezés azonban valós fenyegetést jelent a fenntartható fejlődésre és a lakosság életminőségére. A közszféra részéről jelentős beruházásokra lesz szükség ahhoz, hogy ezeket a problémákat sikerüljön hatékonyan kezelni az előttünk álló években. E projekt költsége közel 20 millió euróra rúg, melyből összesen 6 millió eurót EU-s források biztosítanak, a többit pedig nemzeti hozzájárulás.

A Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság által az előző évek során elért eredmények láttán, és dacára annak, hogy továbbra is igen nagy erőfeszítésekre lesz szükség, az előcsatlakozási időszak igen vonzó perspektívával kecsegtet az országnak az európai családban, és konkrétan a regionális politikában betöltött majdani szerepéről.